

[Forsvarsministeren.]

— jeg ønsker at fremhæve det, for at der ikke skal være grundlag for misforståelser af nogen art — vil have grund til at betragte det som overvejende sandsynligt, at han straks vil blive afsat, hvis han overtræder en ordre fra den ansvarlige forsvarsminister, og ingen værnepligtig og ingen befalingsmand har pligt eller ret til at efterkomme nogen ordre fra en forsvarschef fra det øjeblik, da han er afsat.

Forsvarsministerens opgave på regeringens og rigsdagens vegne med hensyn til forsvarschefen er ikke at finde en mand, der tør påtage sig ansvaret ved at bryde regeringens ordre og handle efter eget skøn. Det er tværtimod hans opgave at finde en mand, der vil være usvigelig loyal overfor den ansvarlige regering og dens forsvarsminister og overfor rigsdagen, så længe vi måtte have en regering og rigsdag.

Det vil endvidere være forsvarsministerens opgave på regeringens vegne at træffe bestemmelse om retningslinierne for og grænserne for det arbejde, forsvarschefen skal udføre. Forsvarschefen kan ikke på noget område, hvis han vil overholde det foreliggende forslags bestemmelser, træffe beslutninger, han ikke kan få godkendt af forsvarsministeren.

De kredse, som har kælet for tanken om at få en forsvarschef, som i en ekstraordinær situation vil være parat til at handle uden hensyn til regeringens direktiver, skal vide, at de ikke gavner bestræbelserne for at skabe den størst mulige samling omkring de militære foranstaltninger. Hvis de fortsat højlydt drøfter deres forhåbninger, kan de kun være med til at skabe røre i befolkningen. Jeg går nemlig ud fra, at en overvejende part af befolkningen ikke ønsker at påtage sig ofre til militære foranstaltninger, som en militær chef udenom den ansvarlige regering kan tænkes at ville bruge efter forgodtbefindende i en ekstraordinær situation, og det kan næppe blive til gavn, dersom begivenheder under den tyske besættelse af Danmark i anledning af forhandlingerne her på rigsdagen om militære foranstaltninger skal bruges til betragtninger, som kun kan være egnet til at forvirre begreberne med hensyn til de opgaver, som en forsvarschef kan få i henhold til det foreliggende forslag, så længe landet har en ansvarlig regering.

Til sidst skal jeg gøre en bemærkning til det ærede medlem hr. Alfred Jensen. Det ærede medlem hr. Alfred Jensen fandt i overensstemmelse med den agitation, der føres fra kommunistisk side, og som man ved er oplagt i strid med sandheden, i dag

anledning til at stille det spørgsmål, om det er amerikanerne, der bestemmer, hvilket forsvar vi skal have her i landet. Det ærede medlem ved, at han ikke har nogen som helst grund til at stille et sådant spørgsmål til mig. Han ved, det er fuldkommen uberettiget, men ikke desto mindre gør han det. På den måde vil han fastslå sit landsmandsskab. Det er karakteristisk for, hvad det er, det ærede medlem og hans meningsfæller for tiden indlader sig på.

Harald Petersen: De spørgsmål, der under sagens behandling har været fremsat divergerende opfattelser om, er jo nu under udvalgsbehandlingen blevet nærmere belyst, hvad både den afgivne betænkning og de til betænkningen knyttede bilag vidner om. Noget væsentligt nyt kan man ikke sige der er kommet ud af det. Spørgsmålet om enhedskommando, som forslaget foreslår den, har jo igen været det vigtigste problem, som udvalget har beskæftiget sig med, og der er af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen fremsat nogle udtalelser i den særbetænkning, der foreligger, hvori det ærede medlem, hvad vi jo vidste i forvejen, udtaler sig til gunst for det, man kalder fællesforslaget eller fællesudtalelsen, fremsat i sin tid af general Møller og admiral Lundsteen. Det ærede medlem mente og mener stadig, at det måtte være muligt at opnå værnenes tilslutning til en løsning på dette grundlag, og henviser i den forbindelse også til det samråd, som vi havde lejlighed til at have med de to nævnte høje militære personer. Jeg vil uden at røbe, hvad der er foregået i udvalget, hvad man jo ikke har lov til, blot derom sige, at for såvidt er det rigtigt, når det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen fremhæver, at der navnlig fra sømilitær side er givet en indrømmelse med hensyn til den udtalelse, der var sat i spidsen for fællesudtalelsen, og som under alle de forhandlinger, vi har ført, i adskillige år har været søværnets fornemste argumentation, nemlig sammenkædningen af administration og kommando. Det er rigtigt, at der under de forhandlinger, der fandt sted i udvalget, fra en af de høje militære embedsmænds side blev gjort bemærkninger, som afsvækkede disse udtalelser. Efter min mening er det lige så rigtigt, som det er glædeligt, at man her, om jeg så må sige, på falderebet har fremsat denne korrigerende udtalelse, idet man derigennem har opgivet et princip, som ville være umuligt at gennemføre for den højtærede ministers vedkommende, da det princip, der her er tale om, jo ville gøre enhver minister